

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

PAOLO MENGGOZZI

5 päivänä kesäkuuta 2008¹

I Johdanto

1. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinn kumosi asiassa T-369/00, Département du Loiret vastaan komissio, 29.3.2007 antamallaan tuomiolla² (jäljempänä valituksenalainen tuomio) valtiontuesta, jonka Ranska on myöntänyt Scott Paper SA:lle/Kimberly-Clarkille, 12.7.2000 tehdyn komission päätöksen 2002/14/EY³ (jäljempänä riidanalainen päätös).

2. Yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltävänä nyt olevassa muutoksenhakuasiassa komissio vaatii valituksenalaisen tuomion kumoamista.

II Tosiseikat ja riidanalainen päätös

3. Tutkittavana olevassa riidassa on kyse siitä, että Ranskan viranomaiset luovuttivat vuonna 1987 eräälle yksityiselle yhtiölle, Scottille, maa-alueen suosituimmuushinnalla. Maa-alueelle sijoitettiin paperitehdas. Scottin osti vuonna 1996 toinen, Kimberly-Clark Corp. -niminen yhtiö, joka laitoksen suljettuaan luovutti sen maa-alueineen vuonna 1998 edelleen Procter & Gamble -nimiselle yhtiölle.

4. Scottille myönnettiin myös vedenpuhdistusmaksuun liittyvä hintaetu. Nyt esillä olevassa asiassa ei kuitenkaan ole kyse juuri tästä edusta.

5. Komissio totesi riidanalaisessa päätöksessään, että edellä mainitut edut eivät soveltuneet yhteismarkkinoille, ja määräsi, että niitä vastaava tuki oli palautettava.

¹ – Alkuperäinen kieli: italia.

² – Kok. 2007, s. II-851.

³ – EYVL 2002, L 12, s. 1.

6. Riidanalaisen päätöksen päätösosa kuuluu seuraavasti:

"1 artikla

Valtiontuki, jonka Ranska on myöntänyt Scott Paperille maa-alueeseen liittyvänä hintaetuna ja jonka arvo on 39,58 miljoonaa Ranskan frangia (6,03 miljoonaa euroa), eli nykyarvoisena 80,77 miljoonaa Ranskan frangia (12,3 miljoonaa euroa), ja vedenpuhdistusmaksuun liittyvänä hintaetuna, jonka arvo Ranskan viranomaisten on määritettävä komission vahvistaman laskutavan perusteella, ei sovellu yhteismarkkinoille.

2 artikla

1. Ranskan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitetun ja tuensaajalle sääntöjenvastaisesti maksetun tuen perimiseksi takaisin.

2. Tuki on maksettava takaisin viipymättä kansallisen oikeuden menettelyjen mukai-

sesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajan käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti. Korko perustuu aluetukien avustusekvivalenttien laskennassa käytettyyn viitekorkoon.

— —".

III Oikeudenkäynti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

7. Riidanalaisesta päätöksestä nostettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kaksi eri kannetta, joista toisen nosti Scott (asia T-366/00) ja toisen Département du Loiret (asia T-369/00). Scott osallistui lisäksi viimeksi mainitun asian käsittelyyn Département du Loiret'n vaatimuksia tukevana väliintulijana.

8. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kumosi asiassa T-366/00 antamallaan tuomiolla "pätöksen — 2 artikl[an] siltä

osin kuin se koskee sen 1 artiklassa tarkoitettua, riidanalaisen maa-alueen hintaetuna myönnettyä valtiontukea”.⁴ Tästä tuomiosta on puolestaan valitettu asiassa C-290/07 P.

9. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sitä vastoin kumosi valituksenalaisella tuomiolla riidanalaisen päätöksen ”sen 1 artiklassa tarkoitettua, maa-alueeseen liittyvänä hintaetuna myönnettyä tukea koskevilta osin”.⁵

10. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin rajoitti tarkemmin sanoen tutkimuksensa yhteen kantajan esittämään lainvastaisuusväitteeseen, toisin sanoen väitteeseen, jonka mukaan komissio ei ollut perustellut riittävästi päätöstään määrittää tuen nykyarvo korkoa korolle -menetelmällä yksinkertaisen koron sijasta.

11. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti erityisesti, että riidanalaisessa päätöksessä ei nimenomaisesti mainita, että tällaista menettelyä käytettäisiin korkoja laskettaessa, eikä siinä varsinkaan perustella tätä valintaa. Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan ei vaikuttanut siltä, että komissio olisi tuohon aikaan yleensä soveltanut korkoa korolle -menetelmää, se katsoi, että korkoa korolle -menetelmän

käyttäminen ilmensi komission uutta käytäntöä, joka olisi pitänyt tästä syystä asianmukaisesti perustella. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi riidanalaisen päätöksen tämän yhden ainoan syyn perusteella.

IV Oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

12. Euroopan yhteisöjen komissio on 21.6.2007 jätetyllä valituskirjelmällä hakenut muutosta tuomioon T-369/00.

13. Komissio vaatii, että yhteisöjen tuomioistuin

- kumoaa koko valituksenalaisen tuomion
- ratkaiseen lopullisesti pääasian hyläten kaikki riidanalaisesta päätöksestä tehdyt väitteet, tai toissijaisesti palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi

4 – Asia Scott v. komissio, tuomio 29.3.2007 (Kok. 2007, s. II-797, tuomiolauselman 1 kohta).

5 – Riidanalaisen tuomion tuomiolauselman 1 kohta.

- velvoittaa vastapuolen korvaamaan kaikki oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa aiheutuneet kulut, ja velvoittaa Département du Loiret'n vaatimuksia tukevan väliintulija Scottin vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

14. Département du Loiret ja Scott vaativat, että yhteisöjen tuomioistuin

- hylkää valituksen

- velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16. Komissio väittää ensimmäisessä valitusperusteessaan, että päätös on riittävästi perusteltu, mikäli yksinkertaisella matemaattisella laskutoimituksella voidaan todeta, mitä laskentatapaa on käytetty.

17. Toisessa valitusperusteessaan se väittää, että korkoa korolle -menetelmän käyttämisen perustelut ovat välttämättä olleet implisiittisiä riidanalaisessa päätöksessä.

18. Kolmas valitusperuste nojautuu siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on lainvastaisesti kääntänyt todistustaakan, joka koskee korkojen laskemiseen liittyvää komission käytäntöä.

19. Neljännessä valitusperusteessaan komissio väittää, ettei sillä ole velvollisuutta tarkistaa, koituuko valtiontuen saajalle siitä etua vielä takaisinperintämääräyksen antohetkellä.

V Oikeudellinen tarkastelu

15. Komissio on esittänyt kahdeksan valitusperustetta muutoksenhakunsa tueksi.

20. Viidennessä valitusperusteessa väitetään, että valituksenalainen tuomio ei perustu todisteisiin ja että siinä käännetään sitä hintaa koskeva todistustaakka, jolla kiinteistö myytiin Procter & Gamblelle.

21. Kuudes valitusperuste perustuu väitteeseen, jonka mukaan 11 vuotta tuen myöntämisen jälkeen tapahtuneen luovutuksen myyntihinnalla ei ole merkitystä tuen määrää määritettäessä.

22. Seitsemännessä valitusperusteessaan komissio kehittää lausumaa, jonka mukaan valtiontuen takaisinperinnässä sovellettavaa korkokantaa koskeva kysymys on joka tapauksessa ratkaistava yhteisön eikä kansallisen oikeuden perusteella.

23. Kahdeksannessa valitusperusteessa komissio väittää lopuksi, että korkojen soveltamiseen liittyvän lainvastaisuuden toteaminen ei oikeuta koko riidanalaisen päätöksen kumoamiseen ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi tarvittaessa pitänyt kumota se vain osittain.

24. Totean heti aluksi, että komission seitsemän ensimmäistä valitusperustetta vaikuttavat mielestäni pikemminkin perusteettomilta ja että tämän vuoksi niitä on vaikea hyväksyä. Kahdeksannessa valitusperusteessa sitä vastoin tulee esille erilaisia merkityksellisiä ongelmia, joiden ratkaisemiseen on tarpeen kiinnittää erityistä huomiota nyt esillä olevaa asiaa ratkaistessa. Täydellisyysden vuoksi tutkin joka tapauksessa kunkin valitusperusteen erikseen. Noudatan komission

käyttämää esitysjärjestystä ja tutkin siis ensin ne perusteet, jotka, jos ne hyväksyttäisiin, aiheuttaisivat koko valituksenalaisen tuomion kumoamisen. Viimeiseksi tutkin kahdeksannen valitusperusteen, jonka mahdollisesta hyväksymisestä aiheutuisi pelkästään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion osittainen kumoaminen.

A Ensimmäinen valitusperuste, jonka mukaan ”päätos on riittävästi perusteltu, mikäli yksinkertaisella matemaattisella laskutoimituksella voidaan todeta, mitä laskentatapaa on käytetty”

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

25. Komissio väittää ennen kaikkea, että päätös on riittävästi perusteltu, mikäli yksinkertaisella matemaattisella laskutoimituksella voidaan todeta, mitä laskentatapaa on käytetty.

26. Département du Loiret ja Scott katsovat, että tämä peruste on tehoton, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei kumonnut päätöstä sen vuoksi, että korkojen määrittämisen perustana olevaa teknistä

menetelmää ei ollut mahdollista ymmärtää, vaan pelkästään sen vuoksi, ettei komissio ollut asianmukaisesti perustellut, miksi se oli käyttänyt korkoa korolle -menetelmää yksinkertaisen koron sijasta.

tiaan siihen, että komissio ei ollut maininnut, minkä tyyppistä matemaattista kaavaa se oli käyttänyt kyseisiä korkoja laskiessaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien katsoi riidanalaisen päätöksen virheellisyyden olevan sitä vastoin siinä, ettei komissio ole maininnut, *miksi* se oli toisenlaisen käytännön keskeyttäen päättänyt käyttää tällaista kaavaa. Valituksenalaisen tuomion mainituksessa 36 kohdassakin näet todetaan, että ”komissio ei millään tavalla ilmoita perusteluja sille, että se käytti korkoa korolle -menetelmää yksinkertaisen korkolaskun sijaan”.

2. Arviointi

27. Tätä valitusperustetta esittäessään komissio siteeraa valituksenalaisen tuomion 36 kohtaa, jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, miten jotkin matemaattisluonteiset arviot on komission tästä vaiteesta tehtävä, jotta ymmärrettäisiin, että se on tuen uutta määrää laskiessaan käyttänyt korkoa korolle -menetelmää. Jos komissio siis haluaa todellakin riitauttaa vain tämän ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arvioinnin, mielestäni on selvää, että Département du Loiret'n ja Scottin esittämä huomautus on hyväksyttävä ja että peruste on katsottava tehottomaksi.⁶

29. Vaikka haluttaisiinkin katsoa, että komission aikomuksena on ollut todeta tässä perusteessa, että mahdollisuudella päätellä käytetty matemaattinen kaava perustellaan jo sinänsä riittävästi sitä syytä, jonka vuoksi kyseinen kaava on valittu, aivan selvää on, että peruste on perusteeton. Korkoa korolle -menetelmän käyttäminen yksinkertaisen koron sijaan ei ole sellainen toimenpide, jota voitaisiin perustella sillä itsellään.

28. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei näet ole perustanut lainvastaisuusarviointi-

30. Tämän vuoksi katson, ettei ensimmäistä valitusperustetta voida hyväksyä.

6 – Tehottomien perusteiden käsittelystä ks. esimerkiksi yhdistetyt asiat C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ja C-213/02 P, Dansk Rørindustri ym. v. komissio, tuomio 28.6.2005 (Kok. 2005, s. I-5425, 148 kohta) ja asia C-184/01 P, Hirschfeldt v. Euroopan ympäristökeskus, tuomio 7.11.2002 (Kok. 2002, s. I-10173, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

B Toinen valitusperuste, jonka mukaan ”korkoa korolle -menetelmän käyttämisen perustelut ovat välttämättä olleet implisiittisiä riidanalaisessa päätöksessä”

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

31. Toisessa valitusperusteessaan komissio väittää, että korkoa korolle -menetelmän käyttämisen perustelut ovat olleet implisiittisiä riidanalaisessa päätöksessä, koska tämä oli tarpeen tuen myöntämistä edeltäneen tilanteen palauttamista koskevan tavoitteen saavuttamiseksi.

32. Département du Loiret ja Scott väittävät sitä vastoin, että riidanalaisessa päätöksessä ei millään tavoin esitetä niitä syitä, joiden vuoksi korkoa korolle -menetelmää on sovellettu. Näin siitä huolimatta, että komission tuon aikaisessa käytännössä ei sovellettu korkoa korolle -menetelmää. Département du Loiret puolestaan täsmentää myös, että implisiittisillä perusteluilla ei nyt esillä olevassa asiassa täytetä komissiolle asetettua perusteluvolvaisuutta.

2. Arviointi

33. Minusta näyttää selvältä, että komissio myöntää valituksessaan, ettei riidanalaisessa päätöksessä ole nimenomaisesti perusteltu, miksi korkoa korolle -menetelmää on käytetty valtiontuen nykyarvoa laskettaessa. Komissio nimittäin huomauttaa, että korkoa korolle -menetelmän käyttämisen perustelut ovat ”välttämättä olleet implisiittisiä” riidanalaisessa päätöksessä.

34. Katson, ettei nyt tutkimaani valitusperustetta voida hyväksyä.

35. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on etenkin valituksenalaisen tuomion 40–43 kohdassa todennut, korkoa korolle -menetelmän käyttäminen oli tosi-seikkojen tapahtuessa merkittävä uusi menettelytapa komission ratkaisukäytännössä. Tämän vuoksi perustelut ovat tässä tapauksessa erityisen tärkeitä, kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin perustellusti huomauttaa.

36. Huomautan lisäksi, että jo hallinnolliseen päätökseen liittyvä ajatuskin ”implisiittisistä perusteluista” vaikuttaa minusta yhteensoveltumattomalta niiden periaatteiden kanssa, jotka yhteisöjen tuomioistuin on toistuvasti vahvistanut perustelujen alalla. Etenkin tiede-

tään, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 253 artiklassa edellytetyistä perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmettävä riidanalaisen toimenpiteen tehneen yhteisön toimielimen päättely siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt ja että yhteisöjen tuomioistuin voi tarvittaessa tutkia toimenpiteen laillisuuden.⁷

37. Yhteisöjen tuomioistuin on juuri tämän yleisen periaatteen valossa katsonut, että tietyissä tapauksissa päätöksen perustelut voivat olla luonteeltaan ”lyhyitä” (joka on lisäksi eri asia kuin ”implisiittinen”). Näin voi olla etenkin silloin, kun päätös on tehty hyvin tunnetuissa yhteyksissä ja ennen kaikkea *noudattaen toimenpiteen tehneen toimielimen vakiintunutta ratkaisukäytäntöä*.⁸ Siis tilanteessa, joka täysin eroaa riidanalaisen päätöksen taustalla olleesta tilanteesta.

38. Minusta näyttää näin ollen nyt esillä olevassa asiassa selvältä, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointiin voida kohdistaa minkäänlaista arvostelua. Komissiolle asetettua perusteluvelvollisuutta ei voida täyttää lyhyillä eikä etenkin implisiittisillä perusteluilla silloinkaan, kun viimeksi mainitut voidaan päätellä riidanalaisen päätöksen tekstistä.

39. Mielestäni siis toistakaan valitusperustetta ei voida hyväksyä.

C Kolmas valitusperuste, joka perustuu todistustaan lainvastaiseen kääntämiseen

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

40. Kolmannessa valitusperusteessaan, joka liittyy osoittain toiseen valitusperusteeseen, komissio väittää, että kantajan tehtäviin kuului näyttää toteen, että korkojen määrittämistä koskeva komission ratkaisukäytäntö oli muuttunut, ja että komissiolla ei ollut tältä osin minkäänlaista todistustaakkaa. Kantajan olisi toisin sanoen pitänyt täysin osoittaa, että komissio ei riidanalaisen päätöksen tekoajan kohtana yleensä käyttänyt korkoa korolle -menetelmää. Komission mukaan tätä ei ole osoitettu.

41. Département du Loiret ja Scott sitä vastoin väittävät, että ne olivat esittäneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle

7 – Ks. esimerkiksi yhdistetyt asiat 296/82 ja 318/82, Alankomaat ja Leeuwarder Papierwarenfabrik v. komissio, tuomio 13.3.1985 (Kok. 1985, s. 809, Kok. Ep. VIII, s. 107, 19 kohta) ja asia C-301/96, Saksa v. komissio, tuomio 30.9.2003 (Kok. 2003, s. I-9919, 87 kohta).

8 – Ks. esimerkiksi asia 73/74, Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique ym. v. komissio, tuomio 26.11.1975 (Kok. 1975, s. 1491, Kok. Ep. II, s. 535, 31 kohta); asia C-156/98, Saksa v. komissio, tuomio 19.9.2000 (Kok. 2000, s. I-6857, 105 kohta) ja edellä alaviitteessä 7 mainittu asia Saksa v. komissio (tuomion 87–92 kohta).

seikkoja, jotka riittävät osoittamaan sen, ettei komission tuolloisessa käytännössä käytetty korkoa korolle -menetelmää. Näiden seikkojen edessä komissio ei ollut pystynyt esittämään minkäänlaista vastakkaista näyttöä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätös on näin ollen asianmukainen.

tuin on sen toimivallan puitteissa, joka sillä on sen selvittäessä jutun tosiseikkoja, myös esittänyt komissiolle kirjallisen kysymyksen, jolla se on pyrkinyt selvittämään tämän yhteisön toimielimen tuona ajankohtana käytämiä käytäntöjä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on komission antaman kirjallisen vastauksen perusteella sitten tehnyt tuomiossa esitetyt päätelmät.

2. Arviointi

42. Haluan vielä kerran korostaa, ettei riitä – kuten olen edellä todennut –⁹ että sellaisille aloille kuuluvat toimenpiteet, joilla yhteisön toimielinten ratkaisukäytäntö on hyvin vakiintunutta, perustellaan mahdollisesti täysin ”implisiittisesti” tai että niitä koskevat olennaiset perustelut puuttuvat päätöksen tekstistä.

43. Vaikka katsottaisiin, että riidanalaiseen päätökseen mahdollisesti sisältyviä perusteita voitaisiin pitää ”lyhyinä” eikä ”implisiittisinä”, minusta vaikuttaa siltä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen etenkin valituksenalaisen tuomion 39–43 kohdassa esittämillä toteamuksilla perustellaan enemmän kuin tyydyttävästi se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli vakuuttunut siitä, että korkoa korolle -menetelmän käyttäminen oli riidanalaisen päätöksen tekoajankohtana todellinen uusi menettelytapa komission ratkaisukäytännössä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomiois-

44. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on erityisesti huomauttanut, että komissio on vuonna 2003 ottanut nimenomaisesti kantaa sovellettaviin korkoihin¹⁰ ja että se on riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen myöntänyt, että tältä osin tarvittiin selvennyksiä. Komissio on tuossa tiedonannossa tarkemmin ottaen täsmentänyt, että ”komissio ilmoittaa jäsenvaltioille ja asianomaisille osapuolille, *että kaikissa sääntöjen vastaisesti myönnetyn tuen takaisinperintää koskevissa tulevissa päätöksissään* komissio soveltaa aluetukien nettoavustusekvivalentin laskemisessa käytettävää viitekorkoa laske-malla korkoa korolle” (kursivointi tässä).

45. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, joka on tosiseikkojen toteamisesta vastuussa oleva tuomioistuin, on siis kyennyt valituksenalaisessa tuomiossa tyhjentävästi toteamaan ja perustelemaan sen, ettei komission ratkaisukäytännössä ollut käytetty korkoa korolle -menetelmää:¹¹ tämän vuoksi valitus-

9 – 36 kohta.

10 – Komission tiedonanto sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen takaisinperinnässä sovellettavasta korkotasosta (EYVL 2003, C 110, s. 21).

11 – Tässä suhteessa komission valitusperuste voitaisiin myös jättää tutkimatta, koska sillä pyritään riitauttamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tosiseikoista tekemä arviointi.

peruste on ilmeisen perusteeton eikä sitä näin ollen voida hyväksyä.

mäisen oikeusasteen tuomioistuim on niiden mukaan vain huomauttanut, että se seikka, että etua koitui vielä tukea koskevan päätöksen tekohetkellä, olisi pitänyt todeta, jotta korkoa korolle -menetelmän käyttäminen olisi ollut perusteltua.

D Neljäs valitusperuste, jonka mukaan komissiolla ei ollut velvollisuutta tarkistaa, koituiko etua vielä takaisinperintämääräyksen antohetkellä

2. Arviointi

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

46. Komissio väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim on tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan, että komissiolla oli velvollisuus tarkastella, koituiko tuensaajalle etua vielä tuon tuen takaisinperintämääräyksen antohetkellä. Komission mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemä virhe ilmenee selvästi perusteluista, jotka se esittää valituksenalaisen tuomion 50 ja 52 kohdassa.

47. Département du Loiret ja Scott väittävät sitä vastoin, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim ole noissa kohdissa millään tavoin todennut, että ennakkoodellytyksenä tuen takaisinperinnälle olisi sen tarkistaminen, koituuko siitä etua vielä tukea koskevan päätöksen tekohetkellä. Ensimmäisen

48. Tutkittavana oleva valitusperuste on tehoton ja näin ollen perusteeton.

49. Yhdyn nimittäin Département du Loiret'n ja Scottin esittämään kantaan, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim on yksinkertaisesti vain todennut, että koska komission olisi pitänyt asianmukaisesti perustella korkoa korolle -menetelmän käyttäminen, näissä perusteluissa olisi ollut tarpeen osoittaa myös se konkreettinen etu, jonka tuensaaja sai tuen myöntämisestä seuranneina vuosina. On nimittäin selvää, että päätös soveltaa korkoa korolle -menetelmää noihin aikoihin yleensä käytetyn yksinkertaisen koron sijasta olisi hankalasti voinut perustua muuhun kuin tuensaajalle edelleen koituvan edun olemassaoloon.

50. Tämä peruste on siis ensinnäkin tehoton, koska ne perustelut, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esittää etenkin valituksenalaisen tuomion 50 kohdassa, eivät vaikuta riidanalaisen toimen kumoamispäätökseen, joka perustuu yksinomaan korkoa korolle -menetelmän käytön perustelematta jättämiseen.

alueen myyntihintaa silloin, kun se luovutettiin Procter & Gambelle. Komission mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on jättänyt huomiotta sen, että – kuten riidanalaisessa päätöksessä todetaan – tuensaajayritys ei ollut koskaan osoittanut, millä hinnalla maa-alue myytiin Procter & Gambelle. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli sitä vastoin hyväksynyt tämän hinnan tosiasiana.

51. Tämä peruste on lisäksi myös perusteeton, sillä se perustuu virheelliseen olettaan, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi luvattomasti ottanut käyttöön lainvastaisen edellytyksen valtiontuen olemassaolon toteamiselle.

53. Kuudennessa valitusperusteessa komissio väittää tämän jälkeen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se on valituksenalaisen tuomion 51 ja 52 kohdassa todennut, että komission olisi pitänyt omassa päätöksessään ottaa huomioon hinta, jolla maa-alue luovutettiin Procter & Gambelle vuonna 1998, yksitoista vuotta valtiontuen myöntämisen jälkeen. Komission mukaan tällä myyntihinnalla ei sitävastoin ole mitään merkitystä tehtäessä tukea koskevaa päätöstä.

E Viides ja kuudes valitusperuste, jotka liittyvät hintaan, jolla maa-alue myytiin Procter & Gambelle

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

52. Viidennessä valitusperusteessaan komissio väittää valituksenalaisen tuomion 51 kohtaa siteeraten, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on perustanut päätöksensä pikemminkin ”teoreettiseen ajatteluun” kuin todisteisiin ja että se on lisäksi kääntänyt todistustaakan, joka koskee maa-

54. Département du Loiret ja Scott puolestaan väittävät, ettei viidettä ja kuudetta valitusperustetta voida ottaa tutkittaviksi, koska niillä pyritään riitauttamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemät, tosiseikkoja koskevat arvioinnit. Ne toteavat lisäksi, että joka tapauksessa kyseiset perusteet ovat tehottomia, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esittää valituksenalaisessa tuomiossa ylenpalttisesti sellaisia arvioita, joille nämä valitusperusteet perustuvat.

2. Arviointi

55. Département du Loiret'n ja Scottin huomautukset vaikuttavat minusta aineellisesti asianmukaisilta. On nimittäin selvää, että ne havainnot, joita ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt maa-alueen sittemmin tapahtuneesta myynnistä Procter & Gambelle, eivät ole ratkaisevan tärkeitä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemän päätöksen kannalta. Näin ollen voidaan todeta, että komission viides ja kuudes valitusperuste ovat tehottomia.

56. Komissio näyttää lähtevän liikkeelle virheellisestä olettamasta, jonka mukaan viidennessä ja kuudennessa valitusperusteessa arvostellut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamukset olisivat välittömästi olleet kyseisen päätöksen kumoamista koskevan päätöksen perusta, aivan kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi pitänyt valtiontuen olemassaolon toteamisen yhtenä välttämättömänä edellytyksenä useita vuosia kyseisen tuen myöntämisen jälkeen tapahtuneiden erilaisten seikkojen arviointia.

57. Todellisuudessa on selvää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämissä perusteluissa olevat havainnot, jotka koskevat maa-alueen sittemmin vuonna 1998 tapahtunutta myyntiä, liittyvät sen tosiseikan toteamiseen, ettei komissio ole perustellut päätöstään käyttää korkoa korolle -menetelmää.

58. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on yksinkertaisesti ja lisäksi ad abundantiam todennut, että päätös käyttää tällaisia korkoja yksinkertaisen koron sijasta olisi voinut taikka sen olisi pitänyt vaikuttaa kyseisen maa-alueen myöhempiin vaiheisiin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole millään tavoin todennut, että asiassa olisi ollut tarpeen tarkistaa ne olosuhteet, joissa maa-alue vuonna 1998, yksitoista vuotta tuen myöntämisen jälkeen, luovutettiin, jotta olisi voitu päättää, oliko kyseinen tuki olemassa ja oliko se yhteismarkkinoille soveltumaton.

59. Näin ollen katson, ettei viidettä eikä kuudetta valitusperustetta voida hyväksyä.

F Seitsemäs valitusperuste, jolla riitautetaan se, että riidanalaisen päätöksen jälkeisenä aikana sovellettiin erilaista koronlaskumenetelmää kuin sitä edeltävänä aikana

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

60. Komissio väittää seitsemännessä valitusperusteessaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se on valituksenalaisen tuomion 53 kohdassa viitannut ristiriitaisu-

teen, joka aiheutuu siitä, että riidanalaisen päätöksen 2 artiklan mukaan takaisinperittävään määrään olisi pitänyt soveltaa korkoa korolle -menetelmää tämän päätöksen tekemistä edeltävältä ajalta, ja kansallisen lainsäädännön mukaista yksinkertaista korkoa tämän päätöksen tekoajankohdan ja määrän tosiasiallisen takaisinperintäajankohdan väliseltä ajalta.

61. Komission mukaan ristiriitaa ei ole olemassa, koska kansallisessa oikeudessa säännellään todellisuudessa vain tuen takaisinperintää koskevia ”menettelyjä” eikä sovellettavaa korkokantaa, joka on aineellinen eikä menettelyyn liittyvä seikka.

62. Département du Loiret ja Scott sitä vastoin katsovat, ettei riidanalaisessa päätöksessä millään tavoin mainita tarvetta siihen, että Ranskan viranomaisten olisi pitänyt käyttää korkoa korolle -menetelmää, kun ne laskivat tuen määrän nykyarvon riidanalaisen päätöksen tekoajankohdan ja sen tosiasiallisen takaisinperintäajankohdan väliseltä ajalta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteama ristiriita on näin ollen todellinen.

2. Arviointi

63. Katson, että komission seitsemäs valitusperuste on sekin tehoton. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on nimittäin kumonnut riidanalaisen päätöksen siitä syystä, ettei siinä ollut perusteltu, miksi korkoa korolle -menetelmää on käytetty. Lausumat, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on esittänyt siitä, että yhtäältä tuen myöntämisaikankohdan ja riidanalaisen päätöksen tekoajankohdan väliseltä ajalta ja toisaalta tämän tekoajankohdan ja määrän tosiasiallisen takaisinperintäajankohdan väliseltä ajalta sovellettavien eri korkotyyppien välillä on ristiriita, eivät ole ratkaisevia kyseisen päätöksen kumoamisen kannalta, vaan ne on esitetty pikemminkin ad abundantiam.

64. Tämä peruste vaikuttaa myös aineellisesti perusteettomalta.

65. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on etenkin valituksenalaisen tuomion 11 kohdassa aivan oikein todennut, riidanalaisessa päätöksessä ei mitenkään mainita, että komissiolla olisi aikomus pyytää Ranskan viranomaisia soveltamaan korkoa korolle -menetelmää. Tuohon aikaan sovellettavien säännösten perusteella ei ole epäilystä siitä, että riidanalaisen päätöksen tekoajankohdan ja tuen tosiasiallisen takaisinperintäajankohdan väliseltä ajalta sovellettavat korot olisi pitänyt laskea yksinkertaisen koron perusteella ja kansallista oikeutta soveltaen, eikä korkoa korolle -menetelmän perusteella.

66. Komissio on muutoksenhaussaasi lisäksi tältä osin voinut vain toistaa, että korkoa korolle -menetelmän soveltaminen oli ainoa tapa tehokkaasti korjata valtiontuen myöntäminen.¹² On kuitenkin selvää, että sellainen yleinen toteamus, jonka mukaan korkoa korolle -menetelmää on soveliasta käyttää, ei voi riittää perusteeksi sille, että riidanalaisessa päätöksessä katsottaisiin implisiittisesti määrättävän, että niitä on sovellettava.

67. Esitettyjen lausumien perusteella seitsemättäkään valitusperustetta ei voida hyväksyä.

G Kahdeksas valitusperuste, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt kumota riidanalainen päätös vain osittain

1. Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

68. Kahdeksannessa ja viimeisessä valitusperusteessaan komissio väittää, että joka tapauk-

sessä sovellettaviin korkoihin liittyvä kysymys voidaan erottaa ja se on erotettava tuen pääomaa koskevasta kysymyksestä, joten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen, joka on viitannut korkoihin liittyvän virheen olemassaoloon, olisi pitänyt kumota riidanalainen päätös ainoastaan näihin korkoihin liittyviltä osin.

69. Valituksenalainen tuomio, jolla kumotaan riidanalainen päätös kokonaisuudessaan, on toisin sanoen suhteeton ja lainvastainen.

70. Département du Loiret ja Scott väittävät, ettei kyseistä valitusperustetta voida ottaa tutkittavaksi. Koska komissio ei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa edes toissijaisesti vaatinut riidanalaisen päätöksen osittaista kumoamista, tällä vaatimuksella, joka on esitetty ensimmäistä kertaa muutoksenhakuvaiheessa, laajennetaan riidan kohdetta, mikä on EY:n tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ja työjärjestyksen 113 artiklan mukaan kiellettyä.

71. Valitusperuste on niiden mukaan lisäksi perusteeton myös aineellisesti, koska korkojen laskemiseen liittyvää kysymystä ei helposti voida erottaa riidanalaisen päätöksen muista osista, joten komission vaatimus muuttuisi viime kädessä riidanalaisen päätöksen muuttamista koskevaksi vaatimuk-

12 – Ks. etenkin muutoksenhakukirjelmän 56 kohta.

seksi (eikä olisi pelkkä osittaista kumoamista koskeva vaatimus). Tämä on tietysti mahdollonta alalla, jolla yhteisön tuomioistuimilla ei ole niin kutsuttua täyttä harkintavaltaa.

näkin on tarpeen pohtia, eikö valituksenalaisella tuomiolla sen sanamuodosta huolimatta kuitenkin osittain kumota riidanalainen päätös. Toiseksi on tutkittava Département du Loiret'n ja Scottin esittämä väite, jonka mukaan kyseistä valitusperustetta ei uutena perusteena voida ottaa tutkittavaksi.

72. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on joka tapauksessa perustellut kumoamispäätöstään myös muilla riidanalaisessa päätöksessä esitetyillä seikoilla.

i) Riidanalaisen päätöksen mahdollinen osittainen kumoaminen

2. Arviointi

73. Komission esittämä kahdeksas valitusperuste on epäilyksettä monitahoisin, ja se edellyttää näin ollen huolellista tarkastelua. Erityisesti on tarpeen tutkia erikseen perusteen tutkittavaksi ottamista ja perusteltavuutta.

75. Voitaisiin väittää, että komission valitusperuste perustuu virheelliseen oletamaan. Valituksenalaisella tuomiolla voitaisiin nimittäin sen tuomiolauselman sanamuodosta huolimatta katsoa osittain kumottavan riidanalainen päätös kaikkine siitä aiheutuvine seurauksineen.

a) Valitusperusteen tutkittavaksi ottaminen

76. Yhteisöjen tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus niin kutsutussa asiassa ”Baby-dry” todeta,¹³ että osittainen kumoaminen on kyseessä silloin, kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antaa tuomion, jonka tuomiolauselmassa yksinkertaisesti vain

74. Valitusperusteen tutkittavaksi ottamista on arvioitava kahdelta eri kannalta. Ensimmä-

13 – Asia C-383/99 P, Procter & Gamble v. SMHV, tuomio 20.9.2001 (Kok. 2001, s. I-6251, 20–25 kohta). Ks. myös julkisasiamies Jacobsin samassa asiassa 5.4.2001 antama ratkaisuehdotus (33–41 kohta).

kumotaan riidanalainen päätös sillä perusteella, että vain tietyt kantajan kanneperusteet on hyväksytty, ja jonka perusteluissa tosiasiallisesti vahvistetaan, että päätös on osittain perusteltu.

77. Tällaisella osoittaisella kumoamisella, vaikka riidanalaista toimenpidettä muutettaisiin perinpohjin, mahdollistetaan tosiasiasse se, että sen toteuttanut toimielin voi toteuttaa sen uudelleen enemmän tai vähemmän merkityksettä muutosin ja pysyttää kuitenkin osan siitä ennallaan:¹⁴ riidanalaisessa päätöksessä tämä osa on se, jossa tuki todetaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi ja jossa määritetään sen ”historiallinen” arvo, jossa ei oteta huomioon sen myöhempää nykyarvoa.

78. Toisin sanoen palattaessa yhteisöjen tuomioistuimen asiassa ”Baby-dry” esittämiin lausumiin, vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiolla muodollisesti kumotaankin koko riidanalainen päätös ainakin maa-aluetta koskevin osin, sillä todellisuudessa pysytetään tämän päätöksen se osa, joka ei liity korkojen laskemiseen, koska siinä ei lausuta muista kanneperusteista.¹⁵

79. Juuri mainitulta kannalta katsoen valitusperustetta ei voitaisi ottaa tutkittavaksi oikeussuojan tarpeen puuttumisen vuoksi,¹⁶ koska komissio vaatii siinä jotain sellaista (korkoja koskevan osan erottamista ja vain tämän osan kumoamista), jonka jo ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on aineellisesti myöntänyt.¹⁷

80. On lisäksi huomattava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi asiassa ”Baby-dry” nimenomaisesti osan niistä kanneperusteista, jotka kantajana ollut yhtiö oli esittänyt. Nyt esillä olevassa valituksenalaisessa tuomiossa sitä vastoin muutamat perusteet on yksinkertaisesti vain otettu mukaan ilman, että niistä olisi nimenomaisesti lausuttu. Tuossa kuten tässäkin asiassa ”valittajan vaatimukset on” ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ”tuomiossa hyväksytty todellisuudessa vain osittain”.¹⁸

16 – Oikeussuojan tarpeesta edellytyksenä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta tehdyn valituksen tutkittavaksiottamiselle ks. esimerkiksi asia C-19/93 P, Rendo ym. v. komissio, tuomio 19.10.1995 (Kok. 1995, s. I-3319, 13 kohta); asia C-174/99 P, parlamentti v. Richard, tuomio 13.7.2000 (Kok. 2000, s. I-6189, 33 kohta) ja asia C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores v. neuvosto, tuomio 25.7.2002 (Kok. 2002, s. I-6677, 21 kohta).

17 – Yhteisöjen tuomioistuin voi viran puolesta ottaa huomioon tällaisen oikeussuojan tarpeen puuttumisen: mielestäni tällainen päätelmä voidaan hyvinkin tehdä oikeuskäytännön nojalla, sillä siinä on todettu, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion antamisen jälkeisistä seikoista aiheutuva oikeussuojan tarpeen puuttuminen voidaan ottaa viran puolesta huomioon (em. asia Rendo ym. v. komissio, tuomion 13 kohta ja asia C-111/99 P, Lech Stahlwerke v. komissio, määräys 25.1.2001, Kok. 2001, s. I-727, 18 kohta); yleisemmin siitä, milloin oikeussuojan tarpeen puuttuminen voidaan ottaa huomioon viran puolesta ks. esimerkiksi asia 108/86, D.M. v. neuvosto ja ETSK, määräys 7.10.1987 (Kok. 1987 s. 3933, 10 kohta); asia T-141/03, Śniacek v. komissio, tuomio 14.4.2005 (Kok. 2005, s. II-1197, 22 kohta) ja asia T-144/99, Euroopan patenttiviraston hyväksymien asioiden instituutti v. komissio, tuomio 28.3.2001 (Kok. 2001, s. II-1087, 29–35 kohta).

18 – Em. asia Procter & Gamble v. SMHV, tuomion 22 kohta. Ks. myös em. julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus samassa asiassa, 39 kohta, jossa julkisasiamies toteaa, että tuolloin kyseessä ollut EY:n tuomioistuimen perussäännön 56 artiklan toista kohtaa ”tulisi mielestäni tulkita siten, että sillä viitataan yleisesti siihen, että kanne ei ole menestynyt, eikä säännöksellä viitata tiukasti siihen, että tietty väite ei ole menestynyt tai tietty vaatimusta ei olla hyväksytty”.

14 – Em. asia Procter & Gamble v. SMHV, tuomion 25 kohta.

15 – Ibidem, 24 kohta.

81. Juuri esitettyjen lausumien perusteella kahdeksatta valitusperustetta ei pitäisi ottaa tutkittavaksi. Katson kuitenkin, että tällaista käsitystä, vaikka se onkin mielenkiintoinen, ei voida hyväksyä.

82. Epäilystä ei mielestäni nimittäin ole siitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien aikoi nyt esillä olevassa asiassa kumota riidanalaisen päätöksen kokonaisuudessaan, tai paremminkin koko sen osan, joka koskee maa-alueen hankintaa suosituimmuushinnalla. "Osittaisesta kumoamisesta" voitaisiin siis puhua vain siinä mielessä, että komissio voisi tehdä uuden päätöksen korkoja koskevaa osaa muuttaen ja pysyttäen kaikilta osiltaan riidanalaisen päätöksen muut osat.

83. Vaikka voitaisiinkin väittää, että aineellisesti kannalta katsoen komissiolle lieene samantekevää, tekekö se vain korkoja koskevan uuden päätöksen vai uuden päätöksen, jolla korvataan edellinen kokonaisuudessaan (ja joka eroaa siitä vain korkoja koskevilta osiltaan), näitä kahta tilannetta ei voida pitää täysin samanlaisina.

84. Jos riidanalainen päätös kumottaisiin "siltä osin kuin", se jatkaisi olemassaoloaan sellaisena kuin se on, mutta sen kumottu osa pitäisi korvata. Jos se sitä vastoin vain

yksinkertaisesti kumottaisiin, ja vaikka tämän perusteluissa kumoamisen todettaisiin johtuvan riidanalaisen päätöksen yhdestä tietyistä tekijästä, sen täydellisestä kumoamisesta aiheutuisi kuitenkin (ainakin väliaikaisesti) tilanne, jossa tätä riidanalaista päätöstä ei olisi ollenkaan olemassa.

85. Katson näin ollen, että komissio voi laillisesti pyrkiä "pelastamaan" edes riidanalaisen päätöksen yhden osan, ja että sillä on tästä syystä oikeussuojan tarve nyt tutkittavan valitusperusteen osalta.

ii) Valitusperusteen mahdollinen uutuus

86. Kuten olemme nähneet, Département du Loiret ja Scott väittävät, ettei valitusperustetta voida ottaa tutkittavaksi, koska sillä laajennetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi alun perin saatetun riidan kohdetta. Nämä asianosaiset viittaavat erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa IPK antamaan tuomioon.¹⁹ Tuossa tuomiossa jätettiin tutkittavaksi ottamatta valitusperuste, jossa komissio vaati, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi ensimmäisenä oikeusasteena pitänyt kumota siinä käsitelty riidanalainen toimen-

19 – Yhdistetyt asiat C-199/01 P ja C-200/01 P, IPK-München v. komissio, tuomio 29.4.2004 (Kok. 2004, s. I-4627, 57–60 kohta).

pide vain osoittain eikä kokonaan. Yhteisöjen tuomioistuin totesi tästä, ”ettei komissio ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vaatinut, että riidanalainen päätös olisi kumottava ainoastaan osittain eikä esittänyt nyt käsillä olevan kaltaista kanneperustetta”:²⁰ perustetta oli siis pidettävä uutena eikä sitä näin ollen voitu ottaa tutkittavaksi.

87. On selvää, että jos juuri mieliin palautettua näkemystä noudatettaisiin, tässäkin tutkittavana oleva valitusperuste voitaisiin jättää tutkittavaksi ottamatta.

88. Pidän kuitenkin toisenlaista ratkaisua parempana nyt esillä olevassa asiassa, ja tämä perustuu kahdenlaisiin syihin.

89. Ensinnäkään komissio ei mielestäni esitä uusia oikeudellisia perusteita vaatimuksilleen, vaan se tyytyy vain moittimaan logiikkaa, jota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on noudattanut, kun se on päättelyt määrätyn seurauksen (riidanalaisen päätöksen kumoaminen kokonaisuudessaan) määrätystä oletamasta (korkojen laskennan riittämätön perustelevuus). Moitteella ei tässä mielessä esitetä uutta vaatimusta, vaan sillä ainoastaan riitautetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen looginen päättely.

20 – Ibidem, 59 kohta.

90. Tässä suhteessa on huomautettava, että oikeuskäytännössä todetaan selvästi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion perustelujen ristiriitaisuus tai puutteellisuus ovat sellaisia oikeuskysymyksiä, joihin voidaan EY:n tuomioistuimen perussäännön 58 artiklassa tarkoitettuina muutoksenhakuperusteina vedota yhteisöjen tuomioistuimessa.²¹ Kun yhteisöjen tuomioistuin on todennut, ettei sillä ole toimivaltaa arvioida tosiseikkoja, se on lisäksi todennut, että se on muutoksenhakuvaiheessa ”toimivaltainen pelkästään harjoittamaan tämän tosiseikaston oikeudelliseen luonnehdintaan ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sen pohjalta tekemiin oikeudellisiin päätelmiin kohdistuvaa valvontaa”²² (kursivointi tässä). Näin ollen katson, että komissio voi nyt esillä olevassa asiassa perustellusti riitauttaa yhteisöjen tuomioistuimessa loogisen virheen, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on sen mukaan tehnyt perusteluissaan.

91. Toiseksi vaikka ongelmaa haluttaisiinkin tarkastella komission esittämien kanneperusteiden kannalta katsoen, kuten Scott ja Département du Loiret tekevät, minusta näyttää selvältä, että nyt tutkittavaa kysymystä on arvioitava pikemminkin ”vaatimuksena” kuin ”valitusperusteena”. Komissio ei siis esitä niinkään uutta ”valitusperustetta”, vaan uuden ”vaatimuksen”.

21 – Ks. asia C-401/96 P, Somaco v. komissio, tuomio 7.5.1998 (Kok. 1998, s. I-2587, 53 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen); asia C-449/99 P, ELP v. Hautem, tuomio 2.10.2001 (Kok. 2001, s. I-6733, 45 kohta) ja asia C-3/06 P, Groupe Danone v. komissio, tuomio 8.2.2007 (Kok. 2007, s. I-1331, 45 kohta).

22 – Asia C-7/95 P, Deere v. komissio, tuomio 28.5.1998 (Kok. 1998, s. I-3111, 21 kohta).

92. Mielestäni komission nyt käsiteltävänä olevassa valitusperusteessa esittämää vaatimusta voidaan kuitenkin pitää ”pienempänä” vaatimuksena suhteessa ”suurempaan”, toisin sanoen laajempaan vaatimukseen, joka on esitetty sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa että muutoksenhaun yhteydessä yhteisöjen tuomioistuimessa. ”Suurempi” vaatimus on tietysti se, jossa vaaditaan Département du Loiret’n esittämän kumoamisvaatimuksen hylkäämistä kaikilta osiltaan.

93. Näkemykseni mukaan voidaan siis katsoa, että jo ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitetty laajempi vaatimus sisältää itsessään myös suppeamman vaatimuksen. Kyse ei siis ole ”uudesta” vaatimuksesta.

94. Komissio vaatii tässä valitusperusteessaan, vaikkei kovin selvästi eikä erityisemmin tavalla, joka kuvastuisi sen vaatimuksissa, aineellisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion osittaista kumoamista ja ensimmäisessä oikeusasteessa esittamiensä vaatimusten, jälleen kerran, osittaista hyväksymistä. Tämä on sopusoinnussa yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklan määräysten kanssa.

95. Näin ollen katson, että tämä valitusperuste voidaan ottaa tutkittavaksi.

b) Valitusperusteen perusteltavuus

96. Valitusperusteen aineellinen tutkinta edellyttää, että ensin tarkistetaan, onko nyt esillä olevassa asiassa mahdollista riidanalaisen päätöksen sisällä erottaa korkoja koskeva osa saman päätöksen muista, etenkin tuen yhteensoveltumattomuutta yhteismarkkinoille ja sen alkuperäistä arvoa koskevista osista. Jos tämä on mahdollista, tämän jälkeen on tutkittava, oliko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella velvollisuus kumota vain päätöksen korkoja koskeva osa koko päätöksen kumoamisen sijasta.

i) Onko korkoja koskeva osa erotettavissa

97. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen toimielimen päätöksen osittainen kumoaminen on mahdollista, jos ne osat, joiden kumoamista on vaadittu, ovat sellaisia, että ne voidaan erottaa muusta päätöksestä.²³ Tämä erottaminen on yleensä ”aineellista” ja siihen kuuluu mahdollisuus kumota yksittäisiä artikloita, yksittäisiä kohtia tai toimenpiteen selvästi yksilöityjä muita osia. Mielestäni on kuitenkin mahdollista tutkia myös

23 – Ks. esimerkiksi asia C-29/99, komissio v. neuvosto, tuomio 10.12.2002 (Kok. 2002, s. I-11221, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja asia C-244/03, Ranska v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 24.5.2005 (Kok. 2005, s. I-4021, 12 kohta).

mahdollisuus sellaiseen puhtaasti "loogiseen" erottamiseen, jollainen nyt esillä olevassa asiassa on tuen "historiallisen" määrän määrittämisen erottaminen sen perusteella lasketavista koroista.

98. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei olisi valituksenalaisessa tuomiossa voinut kumota riidanalaisesta päätöksestä erityisesti yksilöitävissä olevaa yhtä yksittäistä osaa, koska päätösosassa ei ole korkoja koskevaa erityistä osaa. Se olisi kuitenkin voinut kumota päätöksen "siltä osin kuin" komissio ei ole (asianmukaisesti) perustellut korkoa korolle -menetelmän käyttämistä.

99. Minusta näyttää siis siltä, että korkojen laskentaa koskeva osa on käytännössä erotettavissa muusta päätöksestä.

ii) Tarve kumota pelkästään korkoja koskeva osa

100. Katson, että komission kahdeksas valitusperuste on hyväksyttävä seuraavista syistä.

101. Aluksi totean, että täydellisyyttä ja oikeusvarmuutta koskevien vaatimusten vuoksi on mahdollista tutkia vain tietyt perusteet ja sivuuttaa muut perusteet ainoastaan siinä tapauksessa, että esitetyt vaatimukset ovat täysin hyväksyttävissä hyväksyttyjen perusteiden nojalla. Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tässä asiassa hyväksymä valitusperuste koskee vain riidanalaisen päätöksen yhtä erityistä osaa, en usko, että kyseinen tuomioistuin voisi rajoittua tutkimaan mainitun perusteen ja hyväksyä sen, sekä päätellä tästä, että riidanalainen päätös on kumottava kokonaisuudessaan.

102. Mielestäni ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on siis tehnyt loogisen ja perusteluihin liittyvän virheen, kun se on riidanalaisen päätöksen korkoja koskevan osan lainvastaisuudesta päätellyt, että koko päätös on kumottava.

103. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksestä jättää tutkimatta kaikki muut kantajan siinä esittämät kanneperusteet seuraa, että mikäli komissio tekisi uuden päätöksen, jota olisi muutettu vain korkojen laskemista koskevalta osaltaan, Département du Loiret'lla olisi velvollisuus riitauttaa tämä päätös uudelleen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja esittää uudelleen jo esitetyt ja tutkimatta jätetyt eri kanneperusteet. Jos tällaisen kanteen tutkittavaksi ottamiseen liittyvät mahdolliset ongelmat jätetään huomioon ottamatta, minusta näyttää selvältä, että tämä olisi täysin vastoin proses-

siekkonomiaa koskevaa periaatetta, joka on sitäkin tärkeämpi nyt esillä olevan kaltaisessa asiassa, jossa puhutaan yli kaksikymmentä vuotta sitten sattuneesta tapahtumasta.

104. Ehdotan siis, että yhteisöjen tuomioistuimien hyväksyy kahdeksannen valitusperus-

teen, kumoaa valituksenalaisen tuomion ja palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, jotta tämä tekisi oikeat johtopäätökset korkojen lainvastaisuudesta ja jotta se lausuisi lisäksi Département du Loiret'n esittämistä muista kanneperusteista. Tämä sillä varauksella, että arvointia, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tehnyt siitä, että komissio käytti korkoa korolle -menetelmää, pidetään asianmukaisena.

VI Ratkaisuehdotus

105. Edellä esitettyjen lausumien nojalla ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin:

- 1) kumoaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-369/00, Département du Loiret vastaan komissio, 29.3.2007 antaman tuomion siltä osin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on päättänyt, että koko riidanalainen päätös on kumottava korkojen laskentaan liittyvän lainvastaisuuden vuoksi
- 2) palauttaa asian Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle
- 3) määrää, että oikeudenkäyntikuluista on päätettävä myöhemmin.